

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

*МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЕРЖАВНОГО ПОДАТКОВОГО УНІВЕРСИТЕТУ*

Частина 1

**COMBAT HORTING AND ACTIVITIES
OF UKRAINIAN LAW ENFORCEMENT
AUTHORITIES**

ІРШІНЬ – 2022

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА МИТНОЇ СПРАВИ
КАФЕДРА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

***МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ***
**БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ**

Частина 1

**03–04 січня 2022 року
м. Ірпінь**

*Рекомендовано до друку Науково-методичною колегією
Національної федерації бойового хортингу України
(протокол від 08.01.2022 № 11).*

Організаційний комітет конференції

Голова оргкомітету:

Чмелюк В. В. – кандидат юридичних наук, професор кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, полковник податкової міліції, учасник бойових дій.

Голова науково-методичної ради оргкомітету конференції:

Єршоменко Е. А. – професор кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, кандидат педагогічних наук, президент Національної федерації бойового хортингу України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, Заслужений тренер України, майстер спорту України міжнародного класу, майор десантно-штурмових військ ЗС України, учасник бойових дій.

Заступники голови оргкомітету:

Гришук В. Л. – кандидат юридичних наук, начальник кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, підполковник податкової міліції, учасник бойових дій;

Бухтіяров О. А. – кандидат юридичних наук, заступник начальника кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, учасник бойових дій.

Члени оргкомітету:

Параниця С. П. – кандидат юридичних наук, професор кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, учасник бойових дій;

Антоненко С. А. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету;

Бадьора С. М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету;

Гарбовський Л. А. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету.

Є80 Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – 1742 с.

Збірник містить наукові роботи учасників конференції, дослідження з педагогіки, психології, філософії, історії, теорії і методики викладання бойового хортингу, проведені відповідно до угоди про співпрацю між Національною федерацією бойового хортингу України та Державним податковим університетом. Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямі теоретичних та практичних аспектів удосконалення професійних компетентностей фахівців бойового хортингу у системі правоохоронних органів України.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновки несуть відповідальність автори матеріалів.

УМОВИ ВИХОВНОГО РОДИННОГО ОТОЧЕННЯ ДЛЯ УСПІШНОЇ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРА У СИСТЕМІ БОЙОВОГО ХОРТИНГУ

ВСХТЄВ Валерій Валерійович
ЄРЬОМЕНКО Едуард Анатолійович
Полоз Руслан Васильович

Державний податковий університет, м. Ірпінь.

***Анотація.** У даній науковій статті актуалізовані проблеми родинно-виховного впливу сімейного середовища на спортивні успіхи школяра в бойовому хортингу, гармонізації ціннісних переконань юного спортсмена бойового хортингу у сімейному виховному середовищі, методики викладання бойового хортингу для учнів закладів освіти. Зазначено, що дитина виховується в сім'ї і в школі. Школа створює сприятливі умови для всебічного формування особистості. Проте основа характеру, життєвої позиції, елементарна вихованість – бере початок у сім'ї. Сім'я є природним первинним осередком, де реалізується краса людського життя, куди приходять відпочивати переможні сили людини, де ростуть і живуть діти – головна радість життя. Проблема становлення і виховання дитини в сім'ї сягає в глибину історії розвитку та традицій України. Сімейне виховання слід розглядати як природний обов'язок батьків, які повинні підготувати дітей до трудового і суспільного життя, виховати їх гідними громадянами. Вирішальну роль у вихованні людської особистості відіграє учитель: Хто дав тобі виховання, той більше тобі дав, ніж той, хто дав тобі життя. Вчителів можна називати просвітителями народу. Вивчено проблему адаптації юних спортсменів до навчальних навантажень і отримання підтримки в сім'ї. В дослідженні взяли участь учні спортивних секцій і гуртків з бойового хортингу різних вікових груп та рівня підготовленості. Вказано, що духовність виховання – це система, уклад життя сім'ї, умова, яка забезпечує здійснення розумового, інтелектуального, емоційно-чуттєвого розвитку дитини та формування її світогляду.*

***Ключові слова:** родинно-виховний вплив, бойовий хортинг, сімейне виховання, юні спортсмени, спортивні успіхи школяра, заклади загальної середньої освіти.*

Актуальність наукового дослідження. Є десятки, сотні професій, спеціальностей, робіт: один будує залізницю, інший зводить житло, третій вирощує хліб, четвертий лікує людей, п'ятий шиє одяг. Але є найуніверсальніша, найскладніша і найбагатіша робота, єдина для всіх, і в той же час своєрідна і неповторна у кожній родині, – це виховання дитини.

Відмінною рисою цієї діяльності є те, що людина знаходить у ній ні з чим не порівнянне щастя [1–12; 19–31]. Продовжуючи рід людський, батько, мати повторюють у дитині самих себе, і від того, наскільки свідомим є це повторення, залежить моральна відповідальність за людину, за її майбутнє.

Кожна мить тієї роботи, що називається вихованням, – це витвір майбутнього і погляд у майбутнє.

Виклад основного матеріалу. Виховання дітей – це віддача особливих сил, сил духовних. Людину ми створюємо любов'ю – любов'ю батька до матері і матері до батька, любов'ю батька і матері до людей, глибокою вірою в гідність і красу людини. Прекрасні діти виростають у тих родинах, де мати і батько люблять один одного і разом з тим люблять і поважають людей.

Виховання у сім'ї як першооснова розвитку юного спортсмена. Людина криком сповіщає світ про своє народження, потім починаються її вчинки, починається її поведінка. Людина поступово відкриває світ, пізнає його розумом і серцем.

Вона бачить матір, посміхається їй і її перша незрозуміла думка, якщо тільки можна її назвати думкою, – це відчуття того, що мати (а потім і батько) існують для її радості, для її щастя.

Людина піднімається на ноги, бачить квітку і метелика, що пурхає над нею, бачить яскраву іграшку – і мама, і тато радіють, коли дитина радіє. Чим далі, тим більше вступає в дію закономірність: якщо поведінка, вчинки маленької людини диктуються тільки її потребами,

людина виростає негативною. У неї розвиваються ненормальні, підвищені вимоги до життя і майже усяка відсутність вимог до себе [13].

Гармонізація ціннісних орієнтацій спортсменів у сімейному виховному середовищі. Гармонічне виховання особистості можливе тільки при тій умові, коли до потреб – першому, елементарному і навіть у якійсь мірі примітивному побуднику людських вчинків, людської поведінки – приєднується більш сильний, більш тонкий, більш мудрий побудник – обов'язок. Власне, людське життя починається з того моменту, коли дитина вже робить не те, що хочеться, а те, що треба робити в ім'я загального блага.

Діти, почавши своє життя цілком безпомічними істотами, так багато одержують від батьків, що останні природно породжують у них почуття подяки, любові і свого роду гордості своїми батьком і матір'ю. Не тільки сама по собі допомога, турбота батьків, але й участь, і ласка їх грають у цьому роль. Діти, які рано осиротіли і позбавилися батька чи мами, часто пізніше, у зрілі роки, відчувають гіркоту, тугу від відсутності в їх спогадах пам'яті про батьківську ласку, сімейні радощі, невипробувані синівські почуття тощо.

Навпаки, ті, які випробували щастя, які мали гарне сімейне життя, згадують, що вони, дітьми, вважали мати красуню, незвичайно доброю, а батька – розумним, вмілим, хоча в той час, коли згадують це, вони можуть вже сказати, що в дійсності мати зовсім не була красунюю, а батько був не більш як звичайною людиною. Ця ілюзія дитинства свідчить про потребу цього віку, що виявляється при цьому дуже рано, бачити в тих, хто їм у цей час був усіх дорожче, усілякі якості, які їхня уява може малювати їм. Вони завжди люблять тих, хто любить і поважає їхніх батьків.

Необхідно проаналізувати, дослідити, обговорити проблему так званої нетипової сім'ї, стосовно до нашого виду спорту бойового хортингу та загалом країни. Уже саме по собі це поняття може стати предметом дискусії. Яку родину в нинішніх умовах варто вважати «нетиповою»? Родину, де дитину виховує одна мати? Чи один батько? Багатодітну? Багатопоколінну? Родину, де виховується дитина-інвалід? Чи може бути, зміни останнього часу привели до того, що «нетиповою» стала так звана нормальна родина: чоловік-дружина-діти? І що таке «норма» стосовно до сучасної родини? Дані проблеми є предметом дослідження, тому що це значно впливає на спортивний результат спортсменів [14–18]. Докладно проаналізовані стихійні і цілеспрямовані впливи дорослих членів родини на дитину, типові помилки батьків.

Піддається системному аналізу таке соціально-педагогічне явище, як «домашнє виховання», що відроджується в нових соціально-економічних умовах; проаналізовані етапи його розвитку, мету, зміст і досвід підготовки фахівців в історичній ретроспективі; визначені вимоги до сучасного домашнього педагога і його підготовки в сучасній Україні.

Домашнє виховання – новий напрям у сучасній освітній системі, ще недостатньо досліджений; у цій області ведуться пошуки найбільш ефективних форм його здійснення, накопичується досвід.

У роботі Національної федерації бойового хортингу України (НФБХУ) не ставиться мета розкрити виховання соціальних навичок спілкування дитини, включення її в інші співтовариства, крім сімейного, а аналіз проблеми сімейного виховання робиться для підвищення спортивного результату та результату виховної роботи зі спортсменами бойового хортингу.

Вплив сімейних традицій на виховання особистості спортсмена. Сімейні традиції – один з основних засобів виховання, тому що перш, ніж потрапити в спортивну секцію бойового хортингу, школу (ясла, інший колектив), дитина пізнає себе й ідентифікується в сім'ї. Традиції декількох поколінь, дозволяють дитині усвідомити свій зв'язок з бабусями, дідусями, загальними предками, дозволяють дитині пишатися своєю родиною.

На жаль, у наш складний час, коли були зруйновані багато родин, багато родичів втратили зв'язок, шанувати сімейні традиції стало дуже складно. Тим сильніше постала потреба виробити традиції свої власні, що допомагають родині частіше збиратися разом для того, щоб люди, які живуть під одним дахом почували себе дійсною сім'єю.

Тут постає питання про те, які традиції, що виробляються в родині, найбільш значимі. Непогано, якщо в родині склалася традиція проводити кожне літо у подорожі, це розширює коло знайомств, допомагає дитині довідатися і побачити світ, учить її спілкуванню. На жаль, далеко не всі можуть собі це дозволити. Але, зрозуміло, це не означає, що потрібно відмовлятися від дотримання якихось загальних правил.

Традицією можуть стати і незвичайні зустрічі нового року чи дня народження, спільні поїздки за місто, навіть суботні обіди, – коли діти знають, що в цей день і в цей час їх у родині дуже чекають. Такі традиції сприяють зближенню, ідентифікації себе, як члена родини, здатні підняти самооцінку дитини, коли вона усвідомлює, що вдома її не тільки годують, що це місце, де можна поділитися своїми переживаннями, новими враженнями. Усе це позначиться на формуванні особистості дитини, буде сприяти її гармонійному розвитку.

Дуже довгий час у нашій країні відбувалася підміна сімейних цінностей цінностями різних ідеалів, ніким ніколи не бачених, і тому ще більш абстрактних [32–47]. У результаті ми маємо сьогодні те, що маємо: діти забувають своїх батьків, виростаючи вони не цінують щастя появи власних дітей і залишають їх у дитячому будинку, дуже часто ці діти так ніколи і не потраплять знову в родину, і виростають, не знаючи що таке сімейні цінності. В останні роки це стало ще більшою проблемою, тому що через зниження рівня життя все більше кинутих дітей, а дітей у повних родинях рідко більше одного–двох.

Відродження втрачених сімейних цінностей може привести до відродження суспільства, тому що маючи родину – людина має надійний тил, у неї виникає насущна потреба піклуватися про свою родину, своїх дітей, а для цього необхідно працювати. Але людині потрібно відчувати свою необхідність не тільки в родині, а ще й одержати визнання своїх заслуг у суспільстві, щоб досягти цього державі потрібно піклуватися про своїх громадян, причому піклуватися відчутно, а не декларативно, тому що голодна людина не буде слухати заклики до її цивільної совісті, щодня вона бачить зовсім інше.

Це дуже складна проблема, і вирішувати її необхідно цілим комплексом засобів, а не тільки призиваючи відроджувати сімейні цінності.

Таким чином, можна підсумувати, що сімейне життя склалося віддавна так, що батьківські обов'язки поділяються між батьком і матір'ю, і поділяються нерівномірно.

Найважливіші питання турботи щодо догляду за дітьми і первісним вихованням дітей лягають на матір тому, що вона може віддати дітям більше часу, ніж батько, і тому, що за традицією вона більше звикла до цього, а по натурі може внести в це більше ніжності, м'якості, ласки й уважності. Цією близькою участю матері в житті дітей у їхньому ранньому віці визначається і моральний її вплив на них у ці перші їхні роки.

З роками, однак, значення цього безпосереднього догляду втрачає моральну роль. Діти стають самостійними, трохи визначаються, продовжуючи потребувати допомоги батьків і дорослих, але шукають уже не виняткової матеріальної підтримки. Діти індивідуалізуються. В одних є смаки і потреби, що краще задовольняє батько, ніж мати, в інших – навпаки.

Виховувати – не значить говорити дітям гарні слова, наставляти, а, насамперед, самому жити по-людському. Хто хоче виконати свій обов'язок щодо дітей, залишити в них про себе добру пам'ять, яка служила б їм завітом, як жити, той повинний почати виховання із самого себе. Виховання дітей вимагає самого серйозного тону, найпростішого і щирого. У цих трьох якостях полягає гранична правда життя.

Мета виховання – сприяти розвитку людини, що відрізняється своєю мудрістю, самостійністю, художньою продуктивністю і любов'ю. Необхідно пам'ятати, що не можна дитину зробити людиною, а можна тільки цьому сприяти і не заважати [48–62]. Головні підстави, яких необхідно триматися при вихованні дитини під час її сімейного життя: чистота, послідовність по відношенню до слова і справи при звертанні з дитиною, відсутність сваволі в діях вихователя чи обумовленість цих дій і визнання особистості дитини постійним поведінням з нею як з людиною і повним визнанням за нею права особистої недоторканості.

Соціальні функції сім'ї у вихованні спортсмена бойового хортингу

Уся таємниця сімейного виховання полягає в тому, щоб дати дитині можливість робити усе самій; дорослі не повинні забігати і нічого не робити для своєї особистої зручності і задоволення, а завжди відноситися до дитини, з першого дня появи її на світ, як до людини, з повним визнанням її особистості і недоторканості цієї особистості.

Сім'я: визначення, сутність, історичний аспект. Дитина виховується в сім'ї і в школі. Школа створює сприятливі умови для всебічного формування особистості. Проте основа характеру, життєвої позиції, елементарна вихованість – бере початок у сім'ї. Сім'я є природним первинним осередком, де реалізується краса людського життя, куди приходять відпочивати переможні сили людини, де ростуть і живуть діти – головна радість життя.

Проблема становлення і виховання дитини в сім'ї сягає в глибину історії розвитку та традицій України. Сімейне виховання слід розглядати як природний обов'язок батьків, які повинні підготувати дітей до трудового і суспільного життя, виховати їх гідними громадянами. Вирішальну роль у вихованні людської особистості відіграє учитель: Хто дав тобі виховання, той більше тобі дав, ніж той, хто дав тобі життя. Вчителів можна називати просвітителями народу.

В питанні сімейного виховання слід надавати особливого значення гуманному ставленню до дітей. Розроблені щодо цього методичні матеріали містять новий підхід до навчання і виховання, і тому широко використовуються вчителями і вихователями в Україні. Проблема виховання підростаючого покоління в сім'ї і школі отримала глибоке і всебічне висвітлення в працях сучасних педагогів.

Сім'я і родина. Група людей, родичів, які проживають разом, спільно: чоловік і жінка, батьки і діти. Їх об'єднує спільний дім, господарство, спосіб життя. В давнину в Україні батьки мали багато дітей – сім «Я», сім осіб і це вважалося, що є повна сім'я.

Родина – це ті люди, що знаходяться в родинних стосунках за предками, бабусів і дідусів: тітки, дядьки, їхні діти, племінники, двоюрідні сестри, брати тощо. Вони родичі близькі і далекі, але це вже родина. Родина йде корінням у давнину, тому треба вивчати свій рід і знати з якого ти роду-племіні. Для цього у родинах складають дерево роду.

Якщо бабуся і дідусь живуть разом зі своїми дітьми і внуками – це вважається сім'єю.

Сім'я – це засноване на шлюбі чи кровній спорідненості об'єднання людей, пов'язаних спільністю побуту та взаємною відповідальністю. Як і інші народи, українці вбачали в сім'ї найважливішу й неодмінну умову життя кожної людини, господарську та моральну основу правильного способу життя.

Головна господарська функція сім'ї українців, як і інших народів, – створення і відтворення матеріальної основи власного економічного добробуту. Наприкінці XIX – початку XX ст. основною формою сім'ї в Україні була мала, індивідуальна сім'я [63–78]. Вона складалася часто з батьків і неодружених та одружених дітей. У той же час в різних місцевостях України існувала й інша форма сім'ї – нероздільна сім'я, що складалася з непрацездатних старих батьків і з двох-трьох жонатих синів, які жили разом і спільно вели господарство.

Мала сім'я істотно відрізнялась від нероздільної не тільки своєю формою, а й внутрішньою будовою та характером. Значною була залежність і підлеглість членів сім'ї їх главі, а в побуті зберігалось чимало пережитків.

Такі сім'ї створювали підґрунтя для збереження традиційного розподілу виробничо-господарських відносин між їх членами, звичаїв, традицій, особливостей духовного життя.

Історичні зміни, економічна необхідність, повна демократизація сімейних взаємин поступово підривали багатівікові звичаї. Сучасна сім'я залишається життєдайним осередком, що приводить на світ божий, плекає найвищу цінність людства – дітей, цвіт нації, майбутнє народу, завдяки яким кожен батько і мати мають реальну можливість повторити та продовжити себе в своїх потомках.

Подружня пара – це вісь сім'ї. Традиційним українським ідеалом є така сім'я, де взаємини складаються на основі рівноправності чоловіка й жінки, на засадах взаємного кохання і поваги, духовної спільності, трудового співробітництва та взаємодопомоги у вихованні дітей. Ті чоловік

і жінка, які вміють творити велике безцінне духовне багатство подружнього життя – взаємну повагу і любов, мають у своєму домі найсприятливіший клімат для формування духовності дітей.

Сучасна сім'я та її функції у вихованні спортсмена бойового хортингу. Люди надають великого значення матері як берегині домашнього вогнища, духовного, морального стрижня сім'ї. Мета матері – передати дитині духовну, моральну самосвідомість народу, його традиції, культуру, елементи побуту ті моральні основи, які відображають загальнолюдські цінності.

Основою виховання дитини є духовність сім'ї, яка виражається у суспільній моралі, етиці, естетиці та формуванні поведінки як певної системи відносин, дій, вчинків, зумовлених суспільними умовами та обставинами, в цьому полягає загальносоціальна функція сім'ї.

Духовність виховання – це система, уклад життя сім'ї, умова, яка забезпечує здійснення розумового, інтелектуального, емоційно-чуттєвого розвитку дитини та формування її світогляду.

Вона сприяє передачі молодим поколінням морально-етичних ідеалів, ідей, уявлень народу, виражених у народній творчості: казках, піснях, легендах та інших художньо-мистецьких цінностях, у повсякденній поведінці та поглядах батьків, у їх ставленні до виконання найважливіших громадських обов'язків. Таким чином, сім'я виконує функцію морального та естетичного виховання.

Могутня духовна сила виховання закладена в тому, що діти вчаться дивитися на світ очима батька, вчаться у батьків поважати, шанувати матір, бабусю, жінку, людину. Дотримання звичаїв свого народу – суттєва ознака духовної культури особистості [79–88]. Звичай – загальноприйнятий порядок, правило поведінки людей, що історично увійшло в побут і свідомість народу. Звичаї виникли внаслідок повторювання однакових вчинків, які згодом набули загального значення, стали нормою життєдіяльності.

Поняття «звичай» може визначати уклад суспільного життя сім'ї, нації; традиційний порядок відзначення будь-яких подій, свят, використання відповідних символів, атрибутів, спосіб дій, правила поведінки, норми, що регулюють стосунки людей у різних ділянках виробничого, громадського і родинного співжиття. Побут кожної сім'ї характеризує сукупність звичаїв, які переймає дитина змалку і які регламентують становлення її духовності. Виховання в сім'ї повинно бути трудовим, що відповідає віковим традиціям української сім'ї.

Тобто, дитина повинна брати участь у веденні господарства і знати ціну матеріальним речам, брати участь у їх створенні.

Сім'я виконує господарсько-економічну функцію, котра полягає у формуванні установки на домашню працю та її різноманітний розподіл, практично-господарській підготовці, економічному вихованні, вихованні розумних потреб. У сім'ї закладаються поняття про головні життєві цінності, до яких прагне людина. Ієрархія життєвих цінностей народу відбиває його розуміння добра, щастя, справедливості, розуміння сутності оточуючого світу, взаємозв'язку і взаємозалежності явищ природи.

Коли батьки разом з дітьми у свій вихідний день виходять на природу, то у дитини виникає величезна кількість запитань, наприклад, чому ялинка і сосна зеленіють взимку, а береза і дуб скидають листя тощо. Якщо батьки виявляють інтерес до різноманітних явищ природи, дають дитині правильну відповідь на її питання, то з року в рік у дитини розвивається спостережливість, допитливість. Такі спільні прогулянки батьків і дітей у ліс, до річки, в поле дають можливість ширше пізнати оточуючий світ і виховати любов до рідного краю.

Батьки можуть допомогти дітям провести такі спостереження:

за сезонними змінами в природі: виділити характерні ознаки кожної пори року;

познайомити з рослинним світом своєї місцевості: назвати культурні рослини, бур'яни, польові рослини;

познайомити з тваринним світом: домашніми та дикими тваринами, птахами, комахами;

ознайомити з працею людей, виховуючи повагу до людини-трудівника.

Саме так відбувається озброєння дитини елементами самопізнання і саморозвитку, формується вміння володіти своїми емоціями та тілом. У цьому полягає психологічна і регулятивна функція сім'ї. Духовне та розумове виховання знаходиться в органічній єдності з

тілесним. Тілесним вихованням є діяльність батьків, спрямована на вироблення навичок здорового способу життя, необхідних для досягнення правильного фізичного розвитку дітей. До них слід віднести гігієнічні навички, часову регуляцію діяльності, організацію дозвілля, раціональне харчування.

Важливою є сексуально-інтимна функція сім'ї. У період статевого дозрівання в дітей закладаються психологічна і емоційна основи сексуальності, зростає інтерес дитини до представників іншої статі, актуалізується інформація сексуального характеру, формується чоловіча і жіноча психологія, ширше проявляються форми поведінки, прямо чи опосередковано визначені статевими ролями, урізноманітнюються види сексуальної діяльності, активно використовуються вторинні рольові атрибути, уявляються психологічні новоутворення – почуття дорослості, утвердження самостійності, інтерес до зовнішності і власного внутрішнього світу.

Первинна підготовка до сімейного життя і регуляція статевої поведінки повинна відбуватися в сім'ї.

Сім'я, школа, секція бойового хортингу як виховне середовище спортсменів учнівського віку. Спортивна секція бойового хортингу, школа і сім'я мають спільну мету – становлення суб'єктності людини. Соціальне замовлення сучасної школи – навчити особистість бути конкурентоздатною в суспільстві з ринковою економікою, виробити вміння планувати стратегію власного життя, орієнтуватись у системі найрізноманітніших суперечливих і неоднозначних цінностей, визначати своє життєве кредо і стиль. Школа приймає від сім'ї естафету формування особистості дитини [89–94]. Але це зовсім не означає, що сімейне виховання закінчується тоді, коли дитина приходить до школи, що при цьому слабшає роль батьків.

Вивчення взаємодії школи з сім'єю доводить, що багато педагогів застосовують найрізноманітніші форми: відвідування родин вихованців, анкетування батьків, індивідуальні бесіди, консультації, методична допомога, педагогічний всеобуч, налагодження зв'язку з підприємствами, на яких вони працюють. Для підвищення педагогічної культури батьків учителі організують педагогічний всеобуч батьків, де відбувається координація дій, вирішуються різні педагогічні ситуації. Прикладом такої співпраці може бути запропонована нами анкета та пам'ятка для батьків.

Соціальні функції та виховний аспект сім'ї. Родина, з позиції соціологів, являє собою малу соціальну групу, засновану на шлюбному союзі і кровному спорідненні, члени якої пов'язані спільністю побуту, взаємною допомогою, моральною відповідальністю.

Цей найдавніший інститут людського суспільства пройшов складний шлях розвитку: від родинноплеменних форм гуртожитку, до сучасних форм сімейних відносин.

Шлюб як стійкий союз між чоловіком і жінкою виник у родовому суспільстві. Основа шлюбних відносин породжує права й обов'язки. Соціологи розглядають родину як соціальний інститут лише в тому випадку, якщо вона характеризується трьома основними видами сімейних відносин: шлюбом, батьківством і спорідненням, при відсутності одного з показників використовується поняття «сімейна група».

Сімейний союз може бути зареєстрованим чи незареєстрованим (фактичним). Шлюбні відносини, зареєстровані державними установами, називаються цивільними; освітлені релігією – церковними. Шлюб – явище історичне, він пройшов визначені стадії свого розвитку – від полігамії до одношлюбності. Урбанізація змінила уклад і ритм життя, що спричинило за собою зміну у сімейних відносинах. Міська родина, не обтяжена веденням великого господарства, орієнтована на самостійність і незалежність, перейшла в наступну фазу свого розвитку. На зміну патріархальній родині прийшла подружня.

Слабка соціальна захищеність, матеріальні труднощі, випробовувані родиною в даний час, привели до скорочення народжуваності в Україні і формуванню нового типу родини – бездітної. По типу проживання родина підрозділяється на патрилокальну, матрилокальну, неолокальну й унилокальну. Матрилокальний тип характеризується проживанням родини в будинку дружини, де зятя називали «приймаком». Тривалий період в Україні-Русі був

розповсюджений патрилокальний тип, при якому дружина після заміжжя оселялася в будинку чоловіка і нарікалася «невісткою». Нуклеарний тип шлюбних відносин знаходить висвітлення в прагненні молодят жити самостійно, окремо від батьків та інших родичів. Такий тип родини називають неолокальним. Для сучасної міської родини характерним типом сімейних відносин можна вважати унілокальний тип, при якому чоловіки проживають там, де є можливість спільного проживання, у тому числі знімаючи житло в наймання. Проведене серед молоді соціологічне опитування, показало, що молоді люди, що вступають у шлюбний союз, не засуджують шлюби за розрахунком.

Лише 33,3 % респондентів засуджують такі шлюби, з розумінням до нього відносяться – 50,2 %, а 16,5 % навіть «хотіли б мати таку можливість». Сучасні шлюби «постаріли». Середній вік вступаючих до шлюбу за останні 10 років збільшився серед жінок на 2 роки, серед чоловіків – на 5 років. Тенденція, характерна для західних країн, створювати родину, вирішивши професійні, матеріальні, житлові та інші проблеми, спостерігається і в Україні.

Шлюби в даний час, як правило, різновікові. Звичайно при цьому один із членів шлюбного союзу, частіше старший, бере на себе відповідальність за вирішення економічних, господарсько-побутових та інших проблем. І хоча сімейні психологи вважають оптимальною різницю у віці чоловіків та жінок 5–7 років, для сучасних шлюбів характерна різниця в 15–20 років (причому не завжди жінка є молодшою за чоловіка).

Зміна суспільних відносин торкнулася і проблем сучасної родини. У практиці сімейних відносин мають місце фіктивні шлюби. У такій зареєстрованій формі шлюб характерний для столиці та великих промислових і культурних центрів України, основою їх стає одержання визначених вигод. Сім'я – складна багатофункціональна система, вона виконує ряд взаємозалежних функцій. Функція сім'ї – це спосіб прояву активності, життєдіяльності її членів. До функцій варто віднести: економічну, господарсько-побутову, рекреативну чи психологічну, репродуктивну, виховну [95–99]. Репродуктивна функція сім'ї є головною суспільною функцією, в основі якої лежить інстинктивне прагнення людини до продовження свого роду. Але роль родини не зводиться до ролі «біологічної» фабрики.

Виконуючи цю функцію, родина є відповідальною за фізичний, психічний і інтелектуальний розвиток дитини, вона виступає своєрідним регулятором народжуваності.

Людина здобуває цінність для суспільства тільки тоді, коли вона стає особистістю, і становлення її вимагає цілеспрямованого, систематичного впливу. Саме родина з її постійним і природним характером впливу покликана формувати риси характеру, переконання, погляди, світогляд дитини. Тому виділення виховної функції родини як основної має суспільний сенс.

Для кожної людини родина виконує емоційну і рекреативну функції, що захищають людину від стресових і екстремальних ситуацій. Затишок і тепло домашнього вогнища, реалізація потреби людини в довірливому й емоційному спілкуванні, співчуття, співпереживання, підтримка – усе це дозволяє людині бути більш стійкою до умов неспокійного життя. Сутність і зміст економічної функції полягає у веденні не тільки загального господарства, але й в економічній підтримці дітей та інших членів родини в період їхньої непрацездатності.

У період соціально-економічних перетворень у суспільстві змінюються й функції родини. Провідною в історичному минулому була економічна функція родини, що підкоряє собі всі інші: глава родини – чоловік – був організатором загальної праці, діти рано включалися в життя дорослих. Економічна функція цілком визначала виховну і репродуктивну функції. В даний час економічна функція родини не відмерла, але змінилася. Виділяючи періоди формування родини, можна відзначити, що для кожного етапу сімейних відносин характерні визначені функції, що представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

Основні періоди розвитку родини і функції членів родини

Стадії родини	Основні функції родини	
	Батьківські функції	Функції дитини
І. Етап формування родини	<p>Усвідомлення партнерських відносин, зміцнення взаємин між чоловіком та жінкою; створення сексуальних відношень, що задовольняють обох; розвинуто взаєморозуміння, що дозволяє кожному вільно виявляти свої почуття, налагодження відношень з батьками та іншими родичами, що задовольняють обидві сторони;</p> <p>Розподіл часу між побутом і роботою; вироблення порядку прийняття рішень, що задовольняють обидві сторони; бесіди між чоловіками про майбутнє родини</p>	
ІІ. Родина, що чекає дитину, родина з дитиною	<p>Звикання до думки про вагітність та народження дитини; підготовка до материнства і батьківства, звикання до ролі батька і матері; звикання до нового життя, пов'язане з появою дитини; створення в родині атмосфери, сприятливої і для родини, і для дитини; турбота про потреби дитини; розподіл обов'язків побутових і наглядом за дитиною, що не переважує жодного з батьків</p>	<p>Дитина залежна від матері і починає довіряти їй; поява прихильностей; оволодіння навичками найпростішої соціальної взаємодії; пристосування до чекань інших людей; розвиток координації рухів рук та очей; перебування зручного ритму зміни спокою і дії; оволодіння словами, короткими фразами, мовою</p>
ІІІ. Родина з дитиною дошкільного віку	<p>Розвиток інтересів та потреб дитини; подолання почуття пересичення материнством (батьківством) і роздратування з приводу хронічного недоліку часу для власних потреб; пошук житла, що відповідає потребам родини; розподіл обов'язків та відповідальності між батьками в постійно мінливих ситуаціях; підтримка сексуальних відносин, що задовольняють обох, і бесіди про майбутніх дітей; подальший розвиток взаємин у родині – відкритих, що дозволяють дружинам говорити на самі різні теми; розвиток відношень з батьками у зв'язку з появою дитини і виконанням ними нової ролі; збереження колишнього кола друзів і своїх захоплень поза побутовими справами (у залежності від можливостей родини); вироблення способу життя родини, формування сімейних традицій, бесіди батьків про виховання дітей</p>	<p>Подолання протиріччя між бажанням бути завжди об'єктом своєї прихильності і неможливістю цього; звикання до самостійності; виконання вимог дорослого щодо дотримання чистоти (охайність під час їжі, гігієна полових органів): прояв інтересу до товаришів по іграх; прагнення бути як мати та батько</p>
ІV. Родина школяра	<p>Виховати в дітей інтерес до наукових і практичних знань; підтримка захоплень дитини; подальший розвиток взаємин у родині (відкритість, відвертість); турбота про подружні відносини й особисте життя батьків; співробітництво з батьками інших школярів</p>	<p>Отримання навичок, необхідних для шкільного утворення; прагнення бути повноправним і готовим до співробітництва членом родини; поступовий відхід від батьків, усвідомлення себе як особистості, яку люблять і поважають; включення в групу однолітків, спільна з ними діяльність; знайомство з правилами поведінки і мораллю групи; розширення словникового запасу і розвиток мови, що дозволяють чітко викладати свої</p>

		думки: усвідомлення значення причинно-наслідкових зв'язків і формування наукової картини світу
V. Родина з дитиною старшого шкільного віку	Передача відповідальності і волі дії дитині в міру дорослішання і розвитку її самостійності; підготовка до нового періоду життя родини; визначення функцій родини, розподіл обов'язків і поділ відповідальності між членами родини; підтримка відкритості у взаєминах між різними поколіннями в родині; виховання підростаючих дітей на гідних зразках, на власному прикладі – дорослої людини, що любить іншу людину, але знаючого міру батька (дорослої жінки, дружини, матері); розуміння і прийняття індивідуальності дитини, довіра і повага до неї як до унікальної особистості	Позитивне відношення до власної статі та фізіологічних змін, що відбуваються; прояснення для себе ролі чоловіка і жінки; відчуття приналежності до свого покоління; досягнення емоційної незалежності, відхід від батьків; вибір професії, прагнення до матеріальної незалежності; підготовка до дружби з однолітком протилежної статі, шлюбу, створенню родини; поступове формування власного світогляду
VI. Родина з дорослою дитиною, що входить у світ	Відрив від підростаючої дитини, здатність відмовитися від колишньої влади над нею; впевнення дитині, що в будь-яких життєвих ситуаціях вона завжди одержить розраду і допомогу під батьківським дахом; створення доброзичливих умов для нових членів родини, що прийшли в неї через шлюбні зв'язки; турбота про подружні відносини при новій структурі родини; спокійний вступ у нову стадію шлюбу і підготовка до виконання ролі бабусі та дідуся: створення гарних відносин між власною родиною і родиною дитини	Усвідомлення свого положення як положення самостійної людини, що може відповідати за свої вчинки; створення міцних і в той же час гнучких відносин, що задовольняють обох, зі своїм можливим майбутнім чоловіком (дружиною); позитивне відношення до власної сексуальності і її задоволення у відносинах з партнером; створення власної системи цінностей, світогляду, свого укладу життя; знайомство із завданнями розвитку партнерських відносин при формуванні родини
Партнерські функції		
VII. Родина середнього віку («порожнє гніздо»)	Відновлення подружніх відносин; пристосування до вікових фізіологічних змін; творче, радісне використання великої кількості вільного часу; зміцнення взаємин з родичами і друзями; входження у роль бабусі (дідуся)	
VIII. Престаріла родина	Усвідомлення власного відношення до смерті і самотності; зміна житла відповідно до потреб людей похилого віку; пристосування до життя на пенсії; виховання готовності в міру зменшення власних сил прийняти допомогу інших людей; підпорядкування своїх захоплень і справ своєму віку; підготовка до неминучого кінця життя, знаходження віри, що допоможе спокійно дожити роки і спокійно відійти	Поряд з функціями, що стосуються розвитку власного сімейного життя прояв турботи про старих батьків; допомога їм, якщо це необхідно, матеріальна і духовна; підготовка до остаточного відходу батьків: підготовка своїх дітей до втрати бабусі (дідуся)

Аналізуючи таблицю 1, можна зробити висновок, що в різні періоди становлення і розвитку родини, функції її членів змінюються. Зміни відбуваються й у відносинах чоловіків і жінок у родині: їхні взаємини, а також відносини різних поколінь, ступенів споріднення, батьків і

дітей різної статі і віку. Тепер важко виділити, хто кого головніше і в родині. Змінюється сам тип залежності в родині людей один від одного.

Соціологи говорять про те, що чоловічі і жіночі ролі зараз тяжіють до симетрії, змінюється уява про те, як повинні поводитися чоловік і дружина. Відзначається тенденція розвитку відносин у родині: від ієрархічної логіки розходжень між статями до логіки індивідуальних особливостей і здібностей, до обліку реального співвідношення сімейних і позасімейних ролей жінки, чоловіка і дитини. Відносна автономія кожного в родині, загальне визнання його права на особисті інтереси скріплюють родину.

Родина особливо чутлива до всякого роду реформаторських змін державного масштабу, наприклад безробіття, ріст цін тощо.

Так на початок 1995 року в Україні 63 % населення мали доходи нижче середнього рівня. В даний час ці цифри мають тенденцію до росту. Час говорить про виникнення нових нетипових проблем виховного характеру внаслідок різних матеріальних і психологічних труднощів, пережитих родиною. Невпевнені в собі батьки перестають бути авторитетом і зразком для наслідування у своїх дітей.

Авторитет матері міняється у залежності від сфери її діяльності. Підлітки часом виконують неprestижну, некваліфіковану роботу, але вигідну в грошовому відношенні, і їхній заробіток може наближатися до заробітку батьків, або навіть перевищувати його. Це один з факторів, що сприяє падінню авторитету батьків в очах підлітка. Подібна тенденція не тільки скорочує виховні можливості родини, але і приводить до зниження інтелектуального потенціалу суспільства.

Крім падіння народжуваності відзначається і такий негативний факт в інституті родини, як збільшення числа розлучень. У ряді районів розглядаються негативні наслідки розлучень: погіршення виховання дітей, збільшення випадків їхніх психічних захворювань, алкоголізм батьків, руйнування кровно-родинних зв'язків, погіршення матеріального становища, дисгармонія відтворення населення.

При порушенні контактів з батьками у дітей виникають найбільш гострі переживання, оскільки для дитини розпад родини – це ламання стійкої сімейної структури, звичних відносин з батьками, конфлікт між прихильністю до батька і матері. Розлучення ставить перед дитиною непосильні для її віку завдання: орієнтація в новій рольовій структурі без її колишньої визначеності, прийняття нових відносин з розлученими батьками.

Діти 2,5–3 років реагують на розпад родини плачевно, агресивно, з порушеннями пам'яті, уваги, розладом сну. Цей висновок підтверджується і закордонними дослідниками: емоційне здоров'я дітей безпосередньо зв'язане з існуванням постійно діючого спілкування дитини з обома батьками. Розлучення породжує в дитини почуття самотності, відчуття власної неповноцінності.

Висновки. Завдяки різноманіттю технік бойовий хортинг дуже практичний у застосуванні, що дає можливість діяти рішуче і чітко не тільки на змаганнях, а й в життєвих ситуаціях, для захисту себе і своїх близьких.

Як вид бойового мистецтва, бойовий хортинг – це система виховання особистості.

Система підготовки бойового хортингу ідеально підходить до вдосконалення здібностей юного спортсмена, але для повноцінної ефективної роботи необхідна підтримка сім'ї.

Після засвоєння всього навчального курсу бойового хортингу за підтримки батьків юні спортсмени становляться вихованими і дисциплінованими.

Перспективи подальшого дослідження. Подальша робота в цьому напрямі планується з метою поліпшення культури спортивної діяльності за підтримки сім'ї, укріплення здоров'я, стабільних навичок самоконтролю та психічної саморегуляції юних спортсменів бойового хортингу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабурнич С. А. Професіограма спортивного судді з бойового хортингу / С. А. Бабурнич, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар.

наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 343–353.

2. Бадьора С. М. Методи психічної саморегуляції співробітників правоохоронних органів у системі бойового хортингу / С. М. Бадьора, Е. А. Єрьоменко, А. В. Тішин // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 334–346.

3. Біла В. Р. Військово-патріотичне виховання школярів і студентів у процесі занять бойовим хортингом / В. Р. Біла, Е. А. Єрьоменко, В. В. Чмелюк // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 242–254.

4. Бобік С. П. Формування професійно-психологічних здібностей співробітників правоохоронних органів у процесі занять бойовим хортингом / С. П. Бобік, Е. А. Єрьоменко, С. П. Параниця // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 23–38.

5. Бондарчук В. В. Бойовий хортинг як засіб формування професійно-прикладних якостей курсантів і працівників силових структур / В. В. Бондарчук, Е. А. Єрьоменко, В. В. Чмелюк // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 188–200.

6. Брухно Ю. С. Бойовий хортинг як засіб формування фізичної культури студентів і курсантів / Ю. С. Брухно, Е. А. Єрьоменко, В. Л. Гришук // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 200–214.

7. Гречана Л. О. Підвищення загальнокультурного потенціалу учнів дитячого шкільного гуртка бойового хортингу / Л. О. Гречана, Е. А. Єрьоменко, І. М. Самоха // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 54–73.

8. Гречаний О. М. Основні мотиви зацікавленості школярів у заняттях бойовим хортингом / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко, Ю. С. Шукалюк // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 74–90.

9. Дорошенко М. М. Ціннісні переконання юних спортсменів бойового хортингу щодо особистого здоров'я і тренувань / М. М. Дорошенко, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 22–40.

10. Єрьоменко Е. А. Аналіз показників здорового стану організму студента під впливом тренувальних завдань з бойового хортингу / Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 1496–1509.

11. Єрьоменко Е. А. Арсенал техніки хортингу / Е. А. Єрьоменко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 62–81.

12. Єрьоменко Е. А. Бойовий хортинг у методиці виховання фізичної культури й основ здоров'я та визначення працездатності спортсменів учнівського і студентського віку / Е. А. Єрьоменко, М. М. Дорошенко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. – Випуск 4 (134) 21. – С. 45–54.

13. Єрьоменко Е. А. Бойовий хортинг як засіб оптимізації функціональної підготовки студентів і курсантів спеціалізованих закладів вищої освіти та співробітників правоохоронних органів / Е. А. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 19–33.

14. Єрьоменко Е. А. Вдосконалення навчальної та робочої працездатності студентів шляхом тренувальних занять з бойового хортингу / Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 1668–1679.

15. Єрмоєнко Е. А. Вдосконалення професійних правоохоронних навичок співробітників силових структур засобами бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1633–1645.
16. Єрмоєнко Е. А. Види професійної підготовки співробітників силових структур держави на основі тренувальних методик з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1545–1564.
17. Єрмоєнко Е. А. Визначення змістовних характеристик техніки ударів руками у спортивній змагальній сутичці з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1244–1258.
18. Єрмоєнко Е. А. Використання в системі навчання бойового хортингу традиційних методик народного козацького виховань / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1699–1713.
19. Єрмоєнко Е. А. Виконання комплексів оздоровчих вправ учнями шкільного гуртка з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1510–1525.
20. Єрмоєнко Е. А. Відповідність психічних напружень руховим потребам спортсменів у тренувальній системі з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1616–1632.
21. Єрмоєнко Е. А. Військово-патріотична програма та прикладний хортинг / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол. Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – С. 10–19.
22. Єрмоєнко Е. А. Військово-патріотичне спрямування занять з бойового хортингу для школярів у позаурочний час / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 398–412.
23. Єрмоєнко Е. А. Військово-патріотичне та громадянське виховання учнів шкільного гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 281–303.
24. Єрмоєнко Е. А. Військово-прикладна підготовка учнів спортивної секції бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1278–1291.
25. Єрмоєнко Е. А. Вплив школи та сім'ї на ефективність військово-патріотичного виховання учнів гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 486–500.
26. Єрмоєнко Е. А. Впровадження заходів допризовної підготовки молоді в навчальних процес шкільного гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1360–1383.
27. Єрмоєнко Е. А. Гедоністична та змагальна функції бойового хортингу інвалідів / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 532–550.
28. Єрмоєнко Е. А. Головні елементи здорового стилю життя спортсмена у системі бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 205–223.
29. Єрмоєнко Е. А. Дозування спрямованої рухової активності спортсмена бойового хортингу при підготовці до змагань / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів

- України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1599–1615.
30. Єрмоєнко Е. А. Дослідження загальної спортивної підготовленості учнів шкільного гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1646–1667.
31. Єрмоєнко Е. А. Етапи реалізації програми розвитку бойового хортингу в галузі освіти / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1408–1425.
32. Єрмоєнко Е. А. Застосування оздоровчих технологій у процесі тренувальних занять з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 61–77.
33. Єрмоєнко Е. А. Застосування прямого удару рукою у двобої хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 155–174.
34. Єрмоєнко Е. А. Збірник програм навчально-тренувальної роботи з бойового хортингу : навч. програма / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут проблем виховання НАПН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2022. – 183 с.
35. Єрмоєнко Е. А. Здоровий спосіб життя школярів та тренувальний режим у секції бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 380–397.
36. Єрмоєнко Е. А. Зміст експериментальної програми психофізичної підготовки курсантів закладів вищої освіти відомчих галузей за методиками бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1565–1578.
37. Єрмоєнко Е. А. Значення оздоровчих цінностей для вдосконалення тренувального процесу з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1459–1478.
38. Єрмоєнко Е. А. Інформаційна довідка щодо служби у Збройних Силах України для спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 98–114.
39. Єрмоєнко Е. А. Козацька культурна спадщина у вигляді бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1327–1340.
40. Єрмоєнко Е. А. Комплексне використання потенціалу бойового хортингу для забезпечення національної безпеки України в умовах зовнішньої агресії / Е. А. Єрмоєнко // Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі : зб. тез IV наук.-практ. інтернет-конфер., 25-31 травня 2020 р., м. Ірпінь – м. Хмельницький / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Хмельницький : Науково-дослідний центр митної справи, 2020. – С. 18–23.
41. Єрмоєнко Е. А. Мета і завдання системи оздоровлення людини засобами фізичного тренування з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 8–21.
42. Єрмоєнко Е. А. Методи вдосконалення професійної підготовки співробітників поліції / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1680–1698.
43. Єрмоєнко Е. А. Методи застосування захватів суперника у сутичці бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар.

- наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 413–430.
44. Єрмоєнко Е. А. Методи ознайомлення спортсменів бойового хортингу з елементами початкових військових знань / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1441–1458.
45. Єрмоєнко Е. А. Методика вивчення варіативного модуля з бойового хортингу з учнями 5–9 класів / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1384–1407.
46. Єрмоєнко Е. А. Методика національно-патріотичного виховання хортингістів / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 207–228.
47. Єрмоєнко Е. А. Методика розвитку швидкості у спортсменів хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 4–19.
48. Єрмоєнко Е. А. Методичні основи викладання хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 188–206.
49. Єрмоєнко Е. А. Ознаки основних вольових дій у системі бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 263–280.
50. Єрмоєнко Е. А. Організаційні форми військово-патріотичного виховання учнів гуртка бойового хортингу в процесі позакласної роботи / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 448–465.
51. Єрмоєнко Е. А. Освоєння знань початкової військової підготовки учнями спортивної секції бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1309–1326.
52. Єрмоєнко Е. А. Основи здорового способу життя спортсменів хортингу шкільного та студентського віку / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 139–154.
53. Єрмоєнко Е. А. Основи патріотичної гідності вихованців шкільного гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 325–344.
54. Єрмоєнко Е. А. Основи формування особистісних якостей спортсменів засобами бойового хортингу // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 43–60.
55. Єрмоєнко Е. А. Основні захватні елементи руками у двобої між спортсменами бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 466–485.
56. Єрмоєнко Е. А. Основні типи шкільних уроків з тематики військово-патріотичного виховання учнів гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 224–242.
57. Єрмоєнко Е. А. Особиста культура спортсмена як основа успіхів у бойовому хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 78–97.
58. Єрмоєнко Е. А. Переваги та обдарованість інструктора з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 166–185.
59. Єрмоєнко Е. А. Позитивний вплив виховних методик бойового хортингу на розвиток юного спортсмена / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України :

- матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 7–25.
60. Єрмоєнко Е. А. Поняття базової техніки хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 47–61.
61. Єрмоєнко Е. А. Початкова військова підготовка в теорії і практиці бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 28–42.
62. Єрмоєнко Е. А. Принципи здорової життєдіяльності юних спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 115–131.
63. Єрмоєнко Е. А. Прищеплення і розвиток моральних почуттів у спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 501–517.
64. Єрмоєнко Е. А. Психологічна та правова основа самозахисту учасника спортивної секції з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1526–1544.
65. Єрмоєнко Е. А. Різновиди самостраховок для безпечного падіння у процесі вивчення прийомів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 431–447.
66. Єрмоєнко Е. А. Різновиди техніки захватних дій в системі підготовки спортсмена бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 243–262.
67. Єрмоєнко Е. А. Розвиток вольових зусиль спортсменів бойового хортингу в різних тренувальних режимах / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1579–1598.
68. Єрмоєнко Е. А. Розподіл фізичного навантаження вихованців шкільного гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 345–361.
69. Єрмоєнко Е. А. Розділи базової техніки та структура підготовки до змагань спортсменів у системі бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1182–1196.
70. Єрмоєнко Е. А. Складові особистої фізичної культури студентів, які відвідують спортивні секції з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1426–1440.
71. Єрмоєнко Е. А. Спеціальні педагогічні особливості військово-патріотичної роботи у спортивному колективі бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 186–204.
72. Єрмоєнко Е. А. Спрямування тренувальних занять у спортивній секції бойового хортингу в середовище військово-патріотичного виховання / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1341–1359.
73. Єрмоєнко Е. А. Сутнісні характеристики військово-патріотичного виховання учнів спортивного гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 362–379.

74. Єрмоєнко Е. А. Техніка бічного удару рукою в системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 175–187.
75. Єрмоєнко Е. А. Техніка прийомів рукопашної сутички для військовослужбовців за методикою бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1259–1277.
76. Єрмоєнко Е. А. Традиційне розуміння передачі знань бойового хортингу шляхом вивчення формальних комплексів / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1213–1227.
77. Єрмоєнко Е. А. Умови перебування у військовому резерві спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 132–146.
78. Єрмоєнко Е. А. Успішна особистість спортсмена в системі бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Інструментарій виховання в сучасних закладах освіти: реалізація творчих і соціально значущих програм, проєктів : зб. матер. наук.-практ. конф. [ред. кол. Т. Є. Федорченко, Безрук К. О., Івженко О.В.]. Київ, 2022. С. 51–55.
79. Єрмоєнко Е. А. Усунення шкідливих звичок та гігієнічні заходи здорового стилю життя спортивної секції бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 304–324.
80. Єрмоєнко Е. А. Характеристика елементів підготовки спортсменів бойового хортингу до служби в армії / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1228–1243.
81. Єрмоєнко Е. А. Характеристика матеріальної бази спортивної секції з бойового хортингу для вивчення елементів початкової військової підготовки / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1479–1495.
82. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – бойова культура України / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 264–279.
83. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.
84. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – традиційний бойовий звичай українського народу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 280–292.
85. Єрмоєнко Е. А. Цільові групи програми національно-патріотичного виховання учнів спортивних секцій бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 1292–1308.
86. Івашковський В. В. Психомоторика та психо-фізіологічні особливості підготовки спортсменів бойового хортингу / В. В. Івашковський, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 130–138.
87. Карасевич С. А. Врахування фізичної підготовленості школярів на заняттях з бойового хортингу / С. А. Карасевич, М. М. Дорошенко, Е. А. Єрмоєнко // Програма для проведення оздоровчих занять з бойового хортингу для школярів ; Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2022. – С. 4–12.
88. Карасевич С. А. Програма для проведення оздоровчих занять з бойового хортингу для школярів : метод. посіб. / С. А. Карасевич, М. М. Дорошенко, Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2022. – 221 с.
89. Лях В. В. Інноваційні підходи у боротьбі «Лави на лаву» з учнями козацьких класів і спортсменів бойового хортингу / В. В. Лях, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2019. – Вип. 11. – С. 164–176.
90. Петрочко Ж. В. Бойовий хортинг як засіб виховання патріотизму у школярів і студентів / Ж. В. Петрочко, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 34–45.

91. Петрочко Ж. В. Хортинг – школа сили і честі юного українця : метод. посіб. / Ж. В. Петрочко, Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Мін-во молоді та спорту України, Нац. академія педагогічних наук України, Ін-т проблем виховання. – К. : Паливода А. В., 2016. – 544 с.

92. Полторацький С. С. Методика військово-патріотичного виховання хортингістів / С. С. Полторацький, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтев // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 229–245.

93. Присяжнюк С. І. Бойовий хортинг та проблема активного відпочинку спортсменів у різні вікові періоди / С. І. Присяжнюк, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 206–218.

94. Пустолякова Л. М. Бойовий хортинг у системі навчання фізичних вправ загального розвитку та спеціально-підготовчих вправ на заняттях з фізичного виховання у закладах вищої освіти / Л. М. Пустолякова, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2019. – Вип. 11. – С. 187–195.

95. Роханський В. М. Методи вдосконалення спортсменами хортингу ударної техніки руками / В. М. Роханський, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 125–138.

96. Самоха Д. М. Сімейне виховання спортсмена бойового хортингу дитячо-юнацького віку / Д. М. Самоха, Е. А. Єрмоєнко, Л. О. Гречана // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 147–165.

97. Сичов С. О. Бойовий хортинг та особливості оптимізації управління атлетичним тренуванням у процесі спортивної діяльності / С. О. Сичов, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 219–225.

98. Сокол Є. М. Вивчення стійок спортсменами хортингу / Є. М. Сокол, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 82–93.

99. Шукалюк Ю. С. Дослідження показників перспективності учасників спортивної секції з бойового хортингу / Ю. С. Шукалюк, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Нор // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 91–115.

Vekhtev V. V., Yeromenko E. A., Poloz R. V.

State Tax University, Irpin, Ukraine

EDUCATIONAL FAMILY ENVIRONMENT CONDITIONS FOR SUCCESSFUL SPORTS ACTIVITIES OF A SCHOOL STUDENT IN THE COMBAT HORTING SYSTEM

***Abstract.** In this scientific article the problems of family-educational influence of family environment on sports success of schoolboy in combat horting, harmonization of value beliefs of young athlete of combat horting in family educational environment, methods of teaching combat horting for students of educational institutions are actualized. It is noted that the child is brought up in the family and at school. The school creates favorable conditions for the comprehensive formation of personality. However, the basis of character, life position, basic upbringing - originates in the family. The family is a natural primary center, where the beauty of human life is realized, where the victorious forces of man come to rest, where children grow and live – the main joy of life. The problem of formation and upbringing of a child in the family goes deep into the history of development and traditions of Ukraine. Family upbringing should be seen as a natural duty of parents, who must prepare children for work and social life, bring them up as worthy citizens. The teacher plays a crucial role in the upbringing of the human personality: He who gave you upbringing gave you more than the one who gave you life. Teachers can be called educators of the people. The problem of adaptation of young athletes to training loads and receiving support in the family is studied. The study involved students of sports sections and combat horting clubs of different ages and levels of training. It is indicated that the spirituality of education is a system, a way of life of the family, a condition that ensures the implementation of mental, intellectual, emotional and sensory development of the child and the formation of his worldview.*

***Key words:** family-educational influence, combat horting, family upbringing, young sportsmen, sports successes of schoolboys, establishments of general secondary education.*